

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Pati est Hominis Inevitabile Fatum

Neissen, Johann Adolph

Coloniæ Agrippinæ, 1721

Argumentum Secundum, Adversitates sunt sapientiæ, gratiæ, salutis,
gloriæque sementes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49134](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49134)

ARGUMENTUM SECUNDUM

Adversitates

sunt

Sapientiæ, Gratia, Salutis, Gloriæque

Sementes.

Quemadmodum supra formatum
argumentum primum, potenter
evincit, à nobis, nisi pluribus nomini-
bus impii velimus haberi, patienter to-
lerandas calamitates obvias, ita hoc,
quod auspicamur secundum, haud gra-
vatè in intellectu non contumaciter
protervo, id assecuturum confido; ut
quamvis abhorrens ab ærumnis quibus-
libet natura, tantoperè repugnet: eas
tamen avidâ omninò mente excipien-
das expetendasque esse, ingenuè pru-
denterque consentiat. Sic enim ra-
tiocinamur.

Propositio.

Quando Adversitates, dum vitæ
nostræ

nostræ cursui inseruntur, progernant fructus, quales unquam sperari possent ab homine præstantes, quæque nobiliores alma tellus proferre non potest: supple, in intellectu humano rara sapientiæ grana, in animæ statu, reflorescentem amantis Dei gratiam, in cœlesti patriâ, certio rem salutis aditum, in adeptâ beatitudine, illustriorem gloriæ coronam: tunc sanè eas, veluti sementes admodum pretiosas, ampliter habere acceptas, & injectis amicè brachiis complecti, comiterque stringere oportebit.

Confirmatio Propositionis.

Ipsa propositionis evidentia, erit solida consideranti probatio. Nemo enim adeò oblitus sui, salutisque prodigus censendus erit, quin sapientiam, quâ omnes abundare cupimus; divinam gratiam, quâ sibi quisque blanditur, animæ salutem, quâ beamur, & quâ coronamur cœlestem gloriam, sedulo consecrari velle credatur. Hæc verò

verò cuncta, si ex adversitatum tole-
rantia, tanquam genuino suo statu e-
nascantur; profectò non declinare cru-
cem sibi occurrentem, aptatis hisce bo-
nis locupletem ac gravidam; sed sustol-
lere eam, & gratanter complecti,
consultum putabit. Nam qui vult fi-
nem, media quoque velit necesse est.
Ast dura! inquires, & aspera nimis ist-
hæc sunt media: sunt interim certa, &
ex divino ita statuente iudicio necessa-
ria: atque ad tantum, quantum adfe-
runt quæstum & fœnus comparata, le-
via sunt, exigua, ac propemodùm nulla
videntur dicenda. De sapientia statuit
Salamon proverb. 3. Beatus homo, qui
invenit sapientiam, & qui affluit pru-
dentiâ: melior est acquisitio ejus nego-
tiatione argenti, & auri primi & puris-
simi: fructus ejus pretiosior est cunctis
opibus; & omnia quæ desiderantur,
huic non valent comparari. Longè er-
go superat sapientiæ pretium, acquisi-
tionis suæ medium, quantumcunque
durum & asperum. Si gratiam divinam
æstimes; nec cœlum nec terra; nec in-
ferorum tormenta, nec superum gau-
dia,

dia, simul appensa, vel minimum ejusdem gradum suo pondere adæquant. De salute animi, jam dudum absque æquivalente victrix manet interrogatio: quam dabit homo commutationem pro anima sua? de cœlesti gloria apertissimum prostat effatum; non sunt condignæ passiones hujus temporis, ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis Rom. 4. His ita constitutis, conficitur evidens propositionis sequela; nimirum adversitates, siquidem sapientiam sanctorum, divinam gratiam, animæ salutem & gloriam, incomparabilia hominis bona producant, velut semper admodum pretiosas, parato gratoque animo amplectendas esse.

Assumptio.

QUOD autem ex calamitate fructus memorati proveniant, per parvum enumerationem demonstratum ibimus.

Exornatio Assumptionis.

IMprimis Salomon proverbiorum capite

pite 12. Ex adversis ad sapientiam, per
 implicitum, quem evolvo, soritem, sic
 progreditur: qui diligit disciplinam!
 diligit scientiam, qui diligit scientiam,
 invenit sapientiam, qui invenit sapi-
 entiam, affluit prudentiâ, qui ergo di-
 liget disciplinam, hoc est, qui amittit
 correptionem, immiffam à Deo crucem
 & afflictionem, invenit sapientiam &
 affluit prudentiâ. Directè idem astringit
 c. 29. v. 15. *Virga atque correptio tribuit
 sapientiam.* & c. 14. v. 29. *qui patiens est,
 multâ gubernatur prudentia.* Scisci-
 tatur Job cap. 28. Sapientia ubi inve-
 nitur? & quis est locus intelligentiæ? ip-
 semet sibi respondet, nescit homo preti-
 um ejus: neq; *invenitur in terra suavi-
 ter viventium:* quicumq; enim prosperi-
 tate Mundi hujus distinentur, tallaci
 rerum umbrâ abrepti, vanissimisq; for-
 tunæ ideis miserè delusi, sæpius bonum
 pro malo, malum pro bono, insipientes
 amplectuntur: quanti caduca, quanti fa-
 cienda sunt æterna nec quicquâ respici-
 unt; tantò veriùs stulti, ait D. Gregorius,
 quantò majora pendent, in minimis
 lætantur. Consentit Seneca epistolâ

*Sapientia
 ex adver-
 sis.*

95. Melius in malis sapimus, felicitate
 corrumpemur. Homo dum prosperi-
 tate utitur, cæcus est: nec se prius ip-
 sum noscit, donec tribulatio illuminet.
 Jeremias Threnorum, 3. ego vir videns
 paupertatem meam, in virgâ indigna-
 tionis ejus. Si miseriis exerceamus, con-
 tinuò dejecti, imbecilliores, quàm pu-
 tavimus, non esse advertimus ideoque
 fragilitatem istam deplorantes, quod
 veræ probatæque sapientiæ est, hu-
 miliati confugimus ad Deum. Ad-
 versitate attollitur animus rectè in
 verum, altius in Deum: elevatur su-
 pra fallacia Mundi lenocinia: illece-
 brosas, quæ sensus deliniunt, fascinati-
 ones ad fucosam fallaciarum classem
 procul ablegat. Adversitate purifican-
 tur oculi, ut videant fragilem hujus æ-
 vi figuram, vanitatum vanitatem. Ad-
 versitate exhibentur pericula, quæ in
 prosperis latebant abstrusa. Atque ita
 veram solidamque sapientiæ cognitio-
 nem & usum ingenerant adversa. Ho-
 mo in quocunque demum statu confi-
 stat, satagit esse felix: neque hunc con-
 genitum animi conatum remittit un-
 quam

quàm: ubi non reperit solatia in mundo, ea quærit in Deo. Felix illa voluntatis inductio, solâ adversitate inferitur animo: cum innatus sensuum appetitus suâ spe & cupiditate frustratur, atque homo felicitate nuper ebrius tribulationibus ex insperatò percellitur, tum resultant in corde ejus primæ veritatis oracula; Sanioraque salutis consilia prudentius capiuntur. Jam fraus dolosi mundi innotescit; damnatur impostura; nihil in illo stabile, nil serenum, sincerum nihil proclamatur. Unicè felix, qui Deo servit, asseritur: summum salutis negotium, dum cetera sinistrè fluunt, suscipitur tractandum. Jam tandem consultum creditur, jam intimè suadet, convertere anima mea in requiem tuam; inclina in centrum tuum; conquiesce in Domino Deo tuo. Hoc demum est sapientissimum sapientiæ conclusum, de quo, *Qui non est tentatus, quid scit?* Eccl. 34.

Pauperes Aristotelici multum se vexant desceptionibus de mutuâ rerum causalitate: non velim cum iis contendere

Gratia ex adversis.

X

dere

dere, quo ad productionem esse primi; sed quo ad esse secundum, esse felix atque fortunatum, dari mutuam causalitatem, in gratiarum cruciumque concursu, facile demonstraverò causat namque divinus amor & gratia Dei in sibi dilectis, tribulationes & cruces. Ad Corinthios Epistolâ I. c. II. v. 32. *Ego quos amo arguo & castigo.* Tribulationes verò & Cruces hæ patienter exantlatæ amorē in deo, ex quo proficiscuntur, reddunt intensiorem, gratiamque in patiente plurimum adaugent, adeoque tribulatio & gratia, gratia & tribulatio sese mutuò causant & augent. Dum cernit amans Pater obedienter submissum in correptione suâ filium; mox cessat è flagris, mitigatur animus, colliquescit pectus, tangitur amoribus, amatque dilectum bis tantò, quàm ante teneriùs sic etiam Deus celestis Pater, dum in cruce ac tribulatione quam in frugē immisit, nos humiles subditosque reperit, placatur, delectatur, amorque gratiaque accrescit. Salamon in Proverbiis c. 3. v. II. monet, disciplinam pòmini, fili mi, ne abjicias: nec deficias, cum ab eo corripèris: quem enim dili-

diligit dominus, corripit; *Et quasi pater in filio complacet sibi.* Complacentia quis non experitur, generat dilectionē, dilectio parit gratiam. Divus Chryso-
 stomus idem concludit, sed non, à complacentiā, ut modo nos verum ab ipsa tribulatione incipit argumenta convolvere; Sic ait: ubi tribulatio, ibi & consolatio, ubi consolatio, ibi & gratia est, ubi afflictio non est, ibi plerumque nec deus est: *Cum ipso sum in tribulatione.* Psalm. 90. D. Bernardus ad hæc agebat: da mihi, O Domine semper tribulationes, ut continuò tecum sis. In vita Balthazaris Alvaretz fidelis servi dei; cum ipso sortem Sanctorum subiret, magnisq; persecutionibus exagretur ei cap. 4. ab astris acclamabatur: *conquiesce, & in hoc solate, quod hoc tua pressura geratur vidente & cognoscente deo, qui etsi posset, non tamen illam removet, etiamsi plus te diligat quam tu te ipsum.* Juebatur scilicet, ut suadet Oseas cap. 10. *Seminare in justitia, In tribulatione & miseria, Et metere in ore misericordiae.* Incrementum amoris & gratiæ divinæ. Snreca cap. 2.

de provid. nobis inquit, interdum voluptati est, si adolescens constantis animi irruentem feram venabulo excepit, si leonis incursū interritus pertulit, tantoque spectaculum est gratius, quanto id honestior fecit, ecce spectaculum dignum, ad quod respiciat intentus operi suo Deus. ecce par deo dignum vir fortis cum calamitate compositus. *Isaia cap. 18. v. 4.* Ubi gravis calamitas premebat populum; hæc dicit Dominus: *Quiescam & considerabo in loco meo sicut meridiana lux, & sicut nubes roris, in die messis.* Hoc est, perplacet mihi vestra in calamitatibus pugna, & heroica in sustinendo tolerantia; adero ad instar Solis in meridianâ luce spectator, & tempore afflictionis, velut vestro die messis, sicut nubes plena rorem, nam ego meam gratiam in patientes largiter diffundam. Experti id ipsum Sanctissimi quique servorum Dei, & inter hos celeberrima illa dei famula, Diva Theresia profitentur; benignissimum Deum vix unquam suis extraordinarium impendere favorē, nisi postquàm eos, molestiâ non vulgari insigniter afflixerit, proindè afflictationes hujusmodi prævi

as, velut novæ sibi impertiendæ gratiæ præbitas notas, fœcundasque sementes suspexere. Quali suo experimento laudata prius Diva hæc subscripsit: Certissimum est perviam difficultatis ac laborum à Deo conduci eos, quos multum diligit: & quò magis eos diligit, eò etiam per graviores difficultates eos conducere. Divus Chrysostomus lib. 1. de provid. tem amplius declarat: nullus unquam ex his inquit, qui Deo maximè chari atque acceptabiles fuerunt, sine pressuris vixit: videbis prius omnes adversitatibus adversitatibus probatos. *Ita demum divina familiaritate dignos habitos fuisse, maximamque ad illum habuisse confidentiam.* O adversitas, pretiosa sementis! quæ talem procreat familiaritatem: quæq; ad tantum Deum inseminat confidentiam, novo semper, nobiliq; amoris gratiæque partu. Si labe invidiæ Angelos posset inficere foret ista, quod homo possit pro Deo pati, Angelus non possit. Gloriæ non voluptati sed adversitati fiat venalis.

Quæ gloria medicorum est, comparatur Deus à Sanctis Patribus & ascetis frequenter medenti, qui amat ægrotan-

*Salus ex
adversis.*

X 3

tem

tem, odit ægritudinem ut liberet ægrotum, persequitur febrim : ut procuret sanitatē, miscet potionem; medicatam, sed amaram. Haud aliā curatione utitur archiater animarū Deus, qui ut à morte æterna præservet electos, inq; vitā beatā salutemq; immortalem feliciter asserat, adversitatū felleas amaritudines, partē calicis filii sui, velut præsentaneum ac valentissimum salutis pharmacum, propinandas ipsis epotandasque præscribit. S. Paulus Epist. I. ad Corint. c. I. verbum inquit, crucis, pereuntibus quidem stultitia est, iis autem, qui salvi fiunt, Dei virtus est, virtus medica, quæ exulceratam, sanat animam : virtus sementica, quæ uberat fœcundatque patientiæ atva : virtus fructuosissima, quæ salutem beatitatemq; cœlestem, ditissimam sanè messem in æternitatem invehit D. Augustinus Epist. ad Demet. certa inquit atque secura est expectatio promissæ beatitudinis, ubi est participatio dominicæ passionis, namque passionis participatio, tuta est salutis satio. Sic etiam Alypium suum. consolatur Augustinus : conjectura est, cum te Deus immensis persecutionibus corripit eum te in electorum suorū numerum destinasse
Idem

Idem omnino sensit S. Thomas de Villā novā, hæc inquit, hoc signum amoris hoc indiciū æternæ hereditatis, si me hîc fecerit consortem sui calicis. Apostolus Paulus ad Hebr. 12. Non signa, non indicia indigitat; sed absolute pronunciat. *Flagellat Dominus omnem filium, quem recipit;* quibus verbis induxit Chryso- tomum Hom. 29. in Ep. Heb. ad hanc illationē: si flagellat omnem filium, quem recipit, ergo qui non flagellatur, sine dubio non est in numero filiorū, quin imò Apostolus ipse ad hunc eundem sensum sua dicta deducit: quis enim filius inquit quem non corripit pater? quod si extrā disciplinā estis, cuius participes facti sunt omnes, ergo adulteri, & non filii estis: à Domino enim corripimur, ut non cum hoc mundo judicemur, accedit S. Ambr, serm. 12. in Ps. 110. fortassè cū persecu- tionē non patimur, tanquā condemnati habemur. D. Bernardus de inter. domo c. 46. ex his infert: melius est frangi labo- ribus ad salutē, quàm remanere incolu- mes ad damnationem. Nescio quid ipsi- met ethnici, absq; lumine fidei, & scientiā crucis Christi, mali ominis præsenferint continuò felicib⁹ Demetrius apud Senecā de prov. c. 3. ait nihil mihi videtur infelicius

co, cui nihil unquam evenit adversi.
 Seneca verò ait; miserum te judico, quia
 nunquam miser fuisti: obstupescendum
 profectò, quod Philosophus gentilis,
 solo naturæ rationalis ductu, tam pro-
 pinquè in ipsa Dei arcana penetravit,
 ut capite 3. lib. de provid. de eo, qui non
 experitur adversa, nil hæsitans edixe-
 rit: ut ex voto illi fluxerint omnia, ut
 ante votum, malè tamen de illo Diidi-
 judicaverunt: indignus visus est, à quo
 vinceretur aliquando fortuna, quæ ig-
 navissimum quemque refugit. Admi-
 randum sanè, quod iudicium Deorum
 suorum, ut existimabant, immortalium,
 adeò affine ac conforme oraculis Dei
 verè immortalis; gentiles hi adduxe-
 rint. Amabo, qualem hic unus Seneca,
 duxisset calamum, si ea ipsi, quæ om-
 nibus nobis, sacrarum literarum pagi-
 næ explicatæ patuissent? si scivisset il-
 lud: per multas tribulationes oportet
 nos intrare in regnum Dei. Si audivisset:
 regnum cælorum vim patitur, &
 violenti rapiunt illud. Si intellexisset
 epistolam 1. Petri, capite 2. Novit Do-
 minus pios de tentatione eripere; ini-
 quos

quos verò in diem iudicii reservare cruciandos. Si denique cum Apostolo illo, qui ait, ego Joannes particeps in tribulatione & patientia in Christo Jesu, ductus fuisset in insulam Patmos; vidissetque in Apocalypsi cap. 7. turbam magnam, quam dinumerare nemo poterat ex omnibus gentibus, & tribubus, & populis; amictos stolis albis, & palmas in manibus eorum, stantes ante Thronum: si audivisset quæstionem moveri & resolvi: Hi, qui amicti sunt stolis albis, qui sunt? & undè venerunt? *Hi sunt, qui venerunt de tribulatione magna.* De amplissimis tribulationum & patientiæ pratis & arvis, quæ variis crucium generibus consimineæ, has felicitatis, salutis, beatitudinisque æternæ palmas reddiderunt. Si, inquam, hæc talia, cognovisset Seneca, quanto sublimiùs extulisset præclarissimum suum monitum, in præfatione libri tertii quæstionum naturalium, ubi ait: Præcipuum est, posse læto animo adversa tolerare; quidquid acciderit sic ferre, quasi tibi volueris accidere: debuisses enim velle, si scisses omnia ex decreto Dei

X 5

feri:

fieri: flere, queri, ingemere, desciffere est. Superamur, metuo, ad confusionē nostram, nos Christiani, cœlitus illustrati, hac merè naturali gentilis hominis, sed veri hominis ratiocinantis sapientiā sed quid dixi, metuo: exploratum teneo; superamur: quousque enim Christianorum, licet præceptum Domini habeat, erit; qui huic gentili, iudicio suo & plenā voluntate consentiat? Isaiā c. 48. Audiebat Propheta loquentem Dominum: *infrenabo te, ne intereas*: quotquot vos creaturæ ambiunt, tot fallaces blandiuntur Sirenes; tot cingunt idoneæ ad ruinam æternam pedicæ: sed infrenabo te; cruce & calamitate, tanquam campo, quo mihi approximes, ne intereas, constringam te. Hoc sibi quisque dictum habeat, & unā cum Propheta colloquatur Domino: Domine si sic vivitur, & in talibus vita Spiritus mei, corripies me, & vivificabis me: ecce in pace amaritudo mea amarissima: tu eripuisti animam meam, ne periret. Tandem sentiendum cum Jobo cap. 5. Beatus homo, qui corripitur à Domino.

Stat penes Principum favores, gratiosiores

*Gloria ex
adversis.*

tiosiores quosque suos ornare officiis ,
cumulare opibus, honoribus extollere ;
ut quis verò habeatur vir fortis, strenuus
Generosus & gloriâ armorum clarus ;
neceffe est, ut impigrè ensẽ stringat,
se suamque fortunam in discrimina vi-
tæ conjiciat; hosti se opponat; ejus impe-
tus & intultus frangat, illum ipsemet in-
vadat, laceffat, devincat; hac demum ra-
tione, & non aliâ præclari viri nomen, &
herois invicti gloriam consequetur : &
æquè publicâ omnium laude, quàm pri-
vatâ sui Principis gratiâ & æstimatione,
suo merito dignè celebrari incipiet. Sic
etiam Principum Princeps Deus, quan-
tumvis gratiosissimè suis faveat, innu-
merisque eos bonis, donis ac gratiis af-
ficere possit, ac æternùm afficiat; quod
favoris est: Attamen singularem in istâ
felicitate coronam gloriæ, uni præ alte-
ro nequit tribuere; nisi ingruentib' ten-
tationum procellis exagitato, in tribu-
lationum conflictu forti, invicto, pro-
batoque pugili; juxtâ illud S. Ambros.
de fide resurrectionis : *communis est
divinæ fructus Clementiæ, sed distin-
ctus ordo meritorum : & alibi :*
Tolle

Tolle certamina, tulisti coronas. D. Chrysofomi, *illic coronæ, ubi pœna.* Ex hoc fundamento S. Jacobus in epistola sua Catholica cap. 1. ait; *Beatus vir qui suffert tentationem, quoniam cum probatus fuerit, accipiet coronam vitæ.* In quæ verba S. Cyprianus sermo 3. tract. de bono patientiæ, inquit; nec invenio quid magis sit, vel utilius ad vitam, vel majus ad gloriam, quam ut patientiam maximè, totâ observatione tueamur; est enim nobis cum Deo virtus ista communis; inde patientia incipit, inde claritas ejus & dignitas caput sumit. Est profectò patientia in adversitate virtus nobis cum Dei Filio communis: nonne enim oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam? nec antè, inquit, Tertulianus Rex gloriæ à Cœlestibus salutatus est Christus, quàm Rex Judæorum proscriptus in cruce. Christi ergò virtus Crucifixi quærenda est prius, quàm gloriosi. Similiter, quod legitur proverb. 28. v. 12. *antequam glorificetur cor hominis, humiliatur.* Solidum proindè solatium tribulatis præbet David, psal.

125. Qui seminant in lacrymis, in exultatione metent: euntes ibant & flebant mittentes semina sua, venientes autem venient cum exultatione portantes manipulos suos: manipulos æternæ salutis, confirmatæ gratiæ, immortalis gloriæ. sequamur itaque S. Pauli strenui ducis ductum, Hebr. 12. & per patientiam curramus ad propositum nobis certamen, aspicientes in auctorem fidei & consummatorem Jesum, qui proposito sibi gaudio, sustinuit crucem confusione contemptâ, atque in dexterâ sedis Dei sedet. Non coronabitur, nisi qui legitimè certaverit.

Complexio.

CUM itaque, quod erat assumptum, ex adversitatibus maturescere sapientiam increscere gratiam, enasci salutem, augeri gloriam, planum stabilitumque habeamus: restat, ut quaslibet hujus ævi cruces ac calamitates, non velut solium vitiosumque purgamentum, impatienter eruncandas, sed ut probas pretiosasque admodum semen-
tes,

res, meliori quovis modo excipiendas, excolendas, æstimandasque esse, statuamus. Illis, ait Seneca lib. de consolatione ad Helviam c. 3. gravis est fortuna, quibus est repentina; facile eam sustinere potest, qui semper expectat. Præparetur ergo terra, mens nostra & anima, ne hæc afflictionum sementis, suâ indole ac virtute adeò frugifera, improvise quandoque cadat inter spinas impatientiæ, ac suffocetur: sed ut providè ac prudenter recipiatur à fundo piè subactò ac mitigato, & fructum suum centuplum, quem promittit, non præpediatur adferre.

His breviter complexum subjicio argumentum. Quando Adversitates producunt fructus in homine præstantissimos; videlicet, sapientiam, Dei gratiam, animæ salutem & gloriam: tum, quoniam tantis fructibus æquiparari nil potest, velut admodum pretiosæ sementes observandæ amplectendæque veniunt: atqui adversitates, ut est enumeratione partium demonstratum, recensitos nobiles fructus, feliciter producunt; ergò tranquillo paratoque animo sunt amplectendæ, Nihil

Nihil infelicius constanti felicitate: continua namque prosperitas emollic animum, virtutis studium labefaciat. In adversitate admonemur officio, compellimur ad Deum plures deliciis, blandienti fortunâ, quam adversâ perierunt, ærumnis alitur felicitas & æterna, & temporanea: dum nemo censendus est miser, qui miseriâ suâ contentus vivit. Si duplex cœlum sperare præsumptuosum est, quis hic appetat coronari rosis, si spinas timere in æternitate debeat? qui nil hic patitur, patietur ibi. Rudis ac indoctus Tyro in patientiæ Gymnasio, gravatus patitur, qui verò jam didicit pati, sine vulnere, sine sensu adversa, tela excipit: quibus commovetur ille, lætatur iste: sub quo onere alter gemit; exultat iste: tantum interest inter volentem, & nolentem pati. Pati mala, non est malum: pati à malis, etiam bonum. Pati propter bonum, adhuc melius: pati ob mala, pariter bonum est; quia sic ea expiare bonum est. Ergo pati cum Christo, undique bonum est.

ARGU.